

Helhetslyftet – Slutrapport Partille kommun

AMIF 2022/20356811

Författare: Rachid Hersi

Datum: 2025-06-30.

Dokumentnamn: Helhetslyftet – Slutrapport Partille kommun.

Kontaktperson: Rachid Hersi, Utbildningsförvaltningen, Vuxenutbildningen.

Projektnummer: AMIF: Helhetslyftet, 20356811

Telefon: 031-7921321

E-post: rachid.hersi@partille.se

Sammanfattning

Helhetslyftet i Partille kommun initierades med syftet att minska arbetslösheten bland tredjelandsmedborgare (TLM), öka målgruppens delaktighet i utbildning och arbetsliv samt utveckla effektiva samverkansformer mellan kommunala aktörer. Utöver TLM som står långt ifrån arbetsmarknaden inkluderas även ukrainare med högre utbildning och arbetslivserfarenhet som målgrupp i en ändringsbeskrivning. Projektets metodik har byggts kring BIP/SKAPA-modellen, tydligt rollfördelade arbetsgrupper (samordnare, handläggare, utförare) och ett ”batteri av aktiviteter” som döptes om till *målinriktade insatser* (t.ex. svenska bas, hälsopromenader, Drop-in, samhällsorientering lokal). Dessa nyckelinsatser och aktiviteter har som syfte att rusta och förbereda deltagarna inför jobbspår, studier eller reguljärt arbete. Effekterna vi har sett visar att majoriteten av avslutade deltagare har gått vidare till arbete och utbildning. Studier är den insats de flesta deltagarna har gått vidare till SFI (21) där tidigare utskrivna elever har återvänt till SFI. Projektet har sedan start haft flest kvinnliga deltagare (42) gentemot manliga deltagare (13). Vi såg ett stort intresse bland kvinnor som ville delta i aktiviteter för att förbättra sina svenska kunskaper. Av samtliga 55 deltagare så överrepresenterades SFI spår 1 elever (48), vi förväntades oss att denna målgrupp skulle dominera då projektmålet i början handlade om att stötta de som står långt ifrån arbetsmarknaden och förbereda dem inför en jobbspårinsats. När det gäller jobbspår, praktik eller reguljär anställning såg vi effekten att majoriteten gick vidare till en reguljär anställning (11) efter praktik, intervjuer och introduktionsanställning.

Under projektperiod har vi ställts mot utmaningar som lett till omställning och ändringar i våra insatser. Vi har haft svårigheter att engagera ukrainare att delta i projektet. Det har varit organisatoriska skillnader mellan förvaltningarna som vi behövde tacklas ganska tidigt. Men största utmaningen (som vi idag jobbar på) är att vissa deltagare inte når förväntad progression i svenska och som inte går vidare till en annan insats efter. Vi har valt strategiskt att arbeta vidare med fyra fokusområden som är vår implementeringsplan. 1) Utveckla vidare Drop-in-verksamheten och se över inkludering av personal från andra förvaltningar (t.ex. biståndshandläggare). 2) Vägen ut mot arbete som innebär att hitta arbetsgivare som värderar (TLM) målgruppen och som har ambition att anställa efter praktik-/jobbspår (inom kommunal och privat sektor). 3) Vidareutveckla gemensamma samverkansrutiner och BIP-förhållningssättet i ett fortsatt förvaltningsöverskridande samarbete. 4) Samverkansmöten och avstämningar ska formaliseras och inkluderas som rutin i ordinarie verksamheter.

Innehåll

Sammanfattning.....	2
Innehåll.....	3
Inledning	4
Projekt mål för Helhetslyftet.....	4
Beskrivning av insatsen.....	5
Resultat.....	7
Beskäftigelses Indikator Projektet - BIP	14
SKAPA – Skattning Av Progression mot Arbete	15
Dokument och bilagor	21
Referenser.....	21

Inledning

Helhetslyftet, var ett projekt som pågick mellan september 2022 till och med maj 2025. Projektet var finansierat genom medel från Asyl- och migrationsfonden (AMIF) och projektägare var Styrelsen för folkhögskolorna i Västra Götalandsregionen med projektledning förlagd på Folkhögskoleförvaltningen. Syftet med projektet var att tillhandahålla ändamålsenliga utbildningar som var anpassade till målgruppens behov där målgruppen var tredjelandsmedborgare (medborgare i länder utanför EU/EES). De utbildningsinsatser som projektet innefattade skulle utgå från tanken om att kombinera yrkesstudier med studier i svenska och/eller andra förberedande insatser inför arbetslivet. Vidare var målet med Helhetslyftet att minska arbetslösheten och öka känslan av delaktighet i samhället hos tredjelandsmedborgare. Då det finns ett samband mellan hälsa, livssituation och möjlighet att ta till sig utbildning hade projektet även inkluderat insatser med hälsokommunikation och föräldrastöd för deltagarna i projektet.

Projektet genomfördes med partners från region, kommun och civilsamhälle i 17 kommuner i Västra Götaland och Halland. Projektpartners ansvarade för olika slags insatser för deltagarna, så som Nästa steg, Kombinationsutbildningar, Förberedande jobbspår kommun och Förberedande jobbspår folkhögskola. För att behålla en sammanhållen projekttid fanns utöver projektledningen även samordnare för de olika insatserna som har koordinerat de olika delarna i projektet. Denna slutrapport syftar till att beskriva det arbete som Partille kommun genomförde i Helhetslyftet, redovisa projektresultat samt lyfta fram utmaningar och vilka delar som kommer att tas med i det fortsatta arbetet.

Projekt mål för Helhetslyftet

Helhetslyftet hade tre framskrivna projekt mål för deltagarna samt för verksamheterna;

- 1) ökade kunskaper i svenska språket
- 2) ökad anställningsbarhet där individuella förutsättningar matchar arbetsmarknadens behov
- 3) utvecklade metoder, arbetssätt och samverkansformer för arbetet med integration.

I vår kommun (Partille) har vi arbetat med samtliga ovannämnda projekt mål och beskriver vårt arbete med dessa mål i denna slutrapport för Helhetslyftet. I projektet tog projektpartners fram en förändringsteori med

mål uppdelat på organisation, ledning och medarbetare samt deltagare. Dessa har sedan följts upp utifrån ett systematiskt kvalitets- och utvecklingsarbete där inrapportering skett genom kontinuerlig dokumentation, vilket i sin tur utgjort underlag i de diskussioner som genomförts på dialogmötena. Dialogmötena har skett mellan projektpartners och projektledning och syftat till att skapa reflekterande lär tillfällen. Systematiken och återkommande diskussioner har bidragit till att områdena nedan har kunnat utvärderas, utvecklas och bidragit till förbättrade arbetssätt.

Organisation

- Upparbetade samarbeten mellan organisationer i projektet.
- Metoder kring samarbete, samverkan och samordning.
- Insatserna är anpassade efter deltagarens behov och förutsättningar samt samhällets kompetensförsörjningsbehov.
- Metodutveckling av kombinationsutbildningar.
- Metodutveckling av BIP samt SKAPA-verktyg för deltagare.

Ledning och medarbetare

- Ledning och medarbetare har ett långsiktigt perspektiv på kedjan av stöd och insatser för deltagarens väg mot arbete.

Deltagare

- 60 % av deltagarna anger att insatsen inom Helhetslyftet har varit till hjälp för deras integration.
- 60 % av deltagarna har ökat sina förutsättningar att komma in på arbetsmarknaden enligt BIP.
- 80 % av språkdeltagarna har förbättrat sina kunskaper i svenska enligt GERS eller SFI.

Beskrivning av Förberedande jobbspårinsatser

Partille är en av fem kommuner inom DUA-samverkan (Delregionala samverkan för ungdomar och nyanlända) ihop med kommunerna Härryda, Lerum, Kungsbacka och Mölndal. Alla fem kommuner har som övergripande prioriterat att stötta nyanlända som står långt ifrån arbetsmarknaden genom kommunala aktiviteter, studier & kurser, insatser som jobbspår samt vidareutveckla samverkanskanalerna emellan. Efter flera dialogmöten mellan samsamarbetskommunerna lyftes svårigheterna att

erbjuda denna målgrupp ovannämnda insatser, specifikt jobbspårplatser p.g.a. bristande progression i språket, ingen erfarenhet i hur det är att arbeta på en svenska arbetsplats (vissa saknar helt arbetslivserfarenhet) och sociala hinder. Ett förslag togs fram att skapa förberedande insatser inför jobbspår placering vars mål är att rusta deltagarna tillräckligt mycket att hen kan anvisas till en jobbspårplats. Sammanfattningsvis kan förberedande jobbspårinsatser beskrivas som ett initiativ för att kunna möta de utmaningar som tredjelandsmedborgare står inför i sin strävan att integreras i samhället och arbetslivet.

Helhetslyft-projektet och såväl kommunens mål är att minska arbetslösheten bland tredjelandsmedborgare. Samtidigt är ett av kommunmålen att sänka bidragstagandet och öka förutsättningarna till självförsörjning bland arbetslösa genom utbildning och arbetsmarknadsaktiviteter. Ett annat viktigt delmål var att öka målgruppens delaktighet i samhället (öka självmakten) samt utveckla effektiva samverkansformer mellan kommunala förvaltningar som arbetar med denna grupp.

Organisationen för Helhetslyftet i Partille kommun är strukturerad kring samarbete mellan flera aktörer och avdelningar, inklusive Partille Vuxenutbildning, Arbetsmarknadsenheten (AME), och Flyktingmottagningen. Det finns en lokal ledningsgrupp som ansvarar för att säkerställa att projektmål och strategier implementeras effektivt. Det finns även ett system för regelbundna avstämningsmöten för att diskutera utveckling och samverkan. Projektmålen lämnas till arbetsgruppen som i sin tur arbetar operativt och utför insatserna och som rapporterar tillbaka resultaten och effekterna utifrån utvärderingar och analyser.

Strukturen och rollfördelningen i organisationen bestod av en enhetschef och en rektor som var den lokala projektledningen i Partille. Deras uppgifter var att ha överinseende ansvar för strategiska beslut och återkoppla projektets styrgrupp olika beslut och riktlinjer. I ledningsgruppen inkluderades samordnare/projektledare och en metodstödare. Deras roll och ansvarsområden var att samordna projektaktiviteter, vägleda arbetsmetoder, hålla möten med arbetsgruppen och vara länken mellan ledningen och arbetsgruppen samt säkerställa genomförandet av planerade insatser. Arbetsgruppen bestod av språkstödshandledare, flyktinghandläggare, och jobbcoach och arbetsledare. Dessa roller arbetar direkt med deltagarna för att ge stöd och vägledning, antingen genom undervisning, handledning eller jobbmatchning. De ansvarade även för att hantera dagliga verksamheter och stödja utförare samt remittera (handläggare som anvisar) i deras

arbete. Det fanns även ansvariga för arkivering av dokument och uppföljning av deltagare.

I Partille kommun fokuserade vi på att skapa en integrerad kedja av insatser riktade mot målgruppen. Vi kallade våra insatser för **målinriktade insatser** som bestod av aktiviteter som Lärcentrum, Orienteringskurs, Svenska Bas, Hälsogrupper, Samhällsorienterings lokal, introduktion till digitala verktyg och praktik & arbetsträning m.fl. Projektet arbetade också med att förbättra samverkan mellan olika lokala aktörer, såsom Vuxenutbildningen, Arbetsmarknadsenheten och Flyktingmottagningen, för att erbjuda ett mer sammanhängande stödsystem för deltagarna.

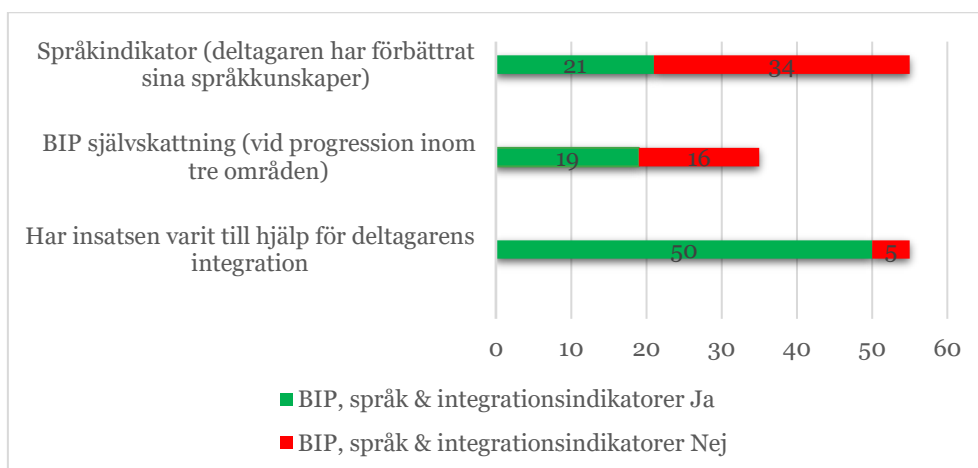
Innan projektets aktiviteter skulle starta i gång planerades först införandet av nya metoder och modeller, som att fördela arbetsuppgifter och ansvar tydligare mellan roller som remittent (handläggare) och utförare (aktivitetsansvarig). Vidare skulle man arbeta med att integrera arbetsträningsplatser med undervisningsinsatser och utveckla gemensamma kartläggnings- och registreringsrutiner. Nya aktiviteter som läxhjälp, samhällsinformation och arbetsträning planerades för att förbättra deltagarnas arbetsförutsättningar. Man ville också använda sig av "light-versioner" av kurser och utbildningar (anpassade insatser) för att nå ut till målgruppen.

Det mest avgörande (nya) metoden vi valde att arbeta med var BIP och SKAPA. Arbetsmetoden användes som övergripande arbetssätt inom projektet. Metoden hjälpte till med att kartlägga deltagarnas behov och planera insatser som stöder deras integrations- och etableringsprocess. Genom BIP/SKAPA-metoderna kunde handläggare och coacher arbeta med individuella kartläggningar, skapa handlingsplaner, och följa upp deltagarens progression. Dessa verktyg var centrala för att säkerställa att insatserna anpassades till individernas specifika behov och förutsättningar, samt för att mäta och utvärdera projektets framsteg. Det förenklade även arbetsgruppens arbetsflöde mellan förvaltningarna (Utbildningsförvaltningen och Social- och arbetsförvaltningen) genom att ha ett gemensamt arbetssätt och riktlinjer, en handläggare på VUX kunde ta över en SAF-handläggares deltagarärendet i projektet smidigt.

Resultat

I tabell 1.1. kan vi konstatera att våra målinriktade insatser har varit till hjälp för deltagarens integration (50). Flera deltagare har gått vidare till yrkesutbildning, praktik eller jobbspår, vilket bekräftar positiva utfall.

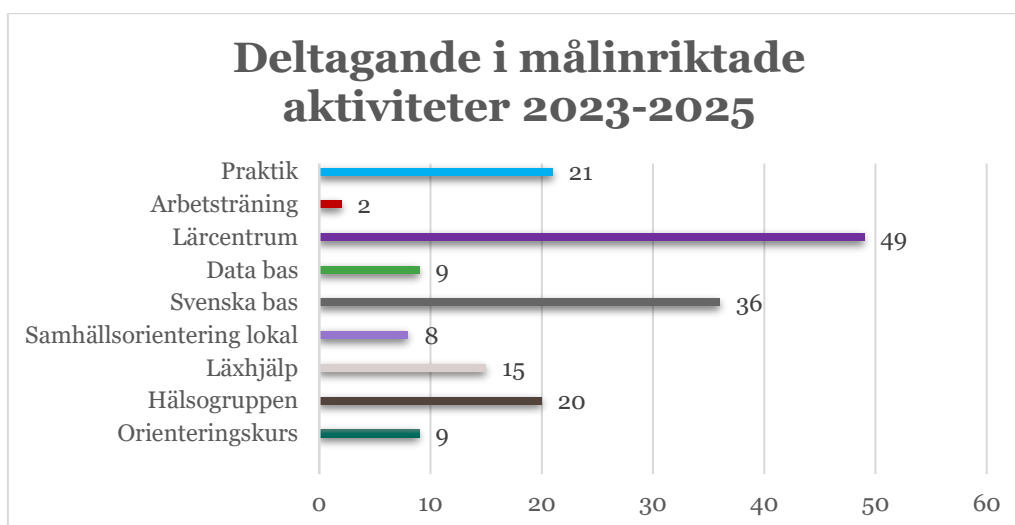
Deltagare beskriver att de känner sig mer delaktiga i samhället, fått bättre förståelse för hur Sverige fungerar (särskilt via samhällsinformation och kontakt med arbetsmarknaden). Förtroendet för offentliga aktörer och tryggheten i kontakten med handledare har ökat. Dock återstår arbete kring samarbete med Arbetsförmedlingen bättre stötta deltagarens etableringsresa. Vad vi förväntade oss var just att majoriteten (34) inte skulle göra någon nivåflyttning i språket. Detta p.g.a. att en större del av projektdeltagarna är spår 1 elever som läste SFI eller har blivit utskrivna innan och under projektiden. När det gäller progression i tre områden så ser vi en mer realistisk bild. Många deltagare skattade lågt i början av projektdeltagandet, särskilt på frågan: "Vet du vad du ska göra för att förbättra dina chanser att få jobb?" – snittet låg på ca 2/5. Uppföljningar visade förbättrad självinsikt, med ökad förståelse för nästa steg och vi ser nu att mer än hälften (19) har gjort progression i minst 3 områden. Deltagarna uppgav att kartläggningssamtalen och studieplanen hjälpte dem att se sina resurser och möjligheter.

Tabell 1.1

Då vi valde att utgå från BIP/SKAPA metoden som arbetssätt använde vi oss av **målinriktade** parallella aktiviteter som en central metod för att skapa progression hos deltagare med olika behov och bakgrund. Dessa aktiviteter har genomförts samtidigt och i kombination för att förstärka effekten av varje insats och skapa en helhetslösning för etablering. Ge deltagare fler ingångar till samhället och arbetslivet. Syftet var att stärka motivation, hälsa och språk parallellt. Likaväl att minska inaktivitet och väntetid mellan insatser. Resultatet visar att deltagare som tagit del av flera aktiviteter samtidigt har gjort snabbare framsteg – i att återvända till SFI efter utskrivning, språkprogression, självförtroende och förberedelse för arbete eller andra studier utöver SFI. Om utgår från popularitet (dom aktiviteter som deltagarna valde att söka till mest) så ser vi att Lärcentrum

och Svenska Bas. Slutsatsen vi kommer fram till är att dessa aktiviteter är anpassade utifrån deltagarnas behov. Lärcentrum som fungerar som en Drop In verksamhet där du kan få hjälp med att söka arbete, göra CV och personligt brev m.m. har varit en mötesplats för deltagarna att komma till för att stöd med deras jobbsökning och service. Svenska Bas som skapades för TLM som saknar SFI-undervisning (väntar i kö eller har skrivits ut) var populär p.g.a. just intresset att lära sig det svenska språket i en SFI format. Effekten aktiviteterna gav var bl.a. att 91% (50) av deltagarna hade parallella aktiviteter (deltog i 2-3 aktiviteter samtidigt) under sin tid i projektet. Se nedan tabell 1.2.

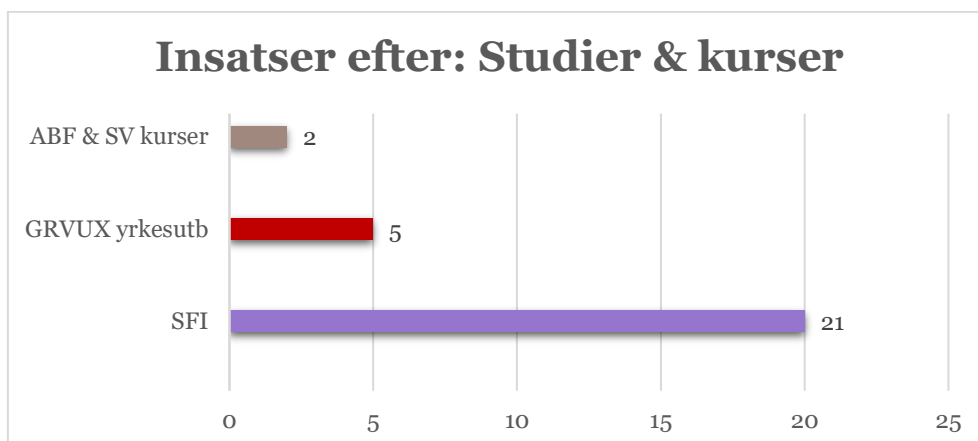
Tabell 1.2

Som tidigare beskrivet i sammanfattningen så har vi sett ett skift bland deltagare och vad för insatser dom går vidare till efter att ha avslutats från projektet. Fram tills början av maj 2025 avslutade vi 23 deltagare där 10 gick vidare till någon form av reguljärt arbete. Skiftet kom runt mitten av maj månad fram tills nu där en stor skala avslutades och gick vidare till studier i stället. Men inte alla, i tabellen nedan ser vi att reguljär anställning (som innebär vikariat, heltid/deltidsanställning och timanställning) toppar bland andra arbetsmarknadsinsatser (11) såsom arbetsträning, praktik och framför allt jobbspår. Branscherna som deltagarna fick anställning inom var servicebranschen, vård & omsorg och handel (hemtjänst, butik, städ/lokalvård, biträde och kök). Korrelationen vi ser är att alla dessa deltagare har haft parallella aktiviteter (SFI, svenska bas, Lärcentrum, praktik m.m.) och har tagit flera steg mot att ta ett arbete i samband med dessa förberedande insatser och med hjälp av sin BIP/SKAPA handläggare. Sammanlagt har 29,1% av projektdeltagarna gått vidare till en arbetsrelaterad sysselsättning efter projektslut.

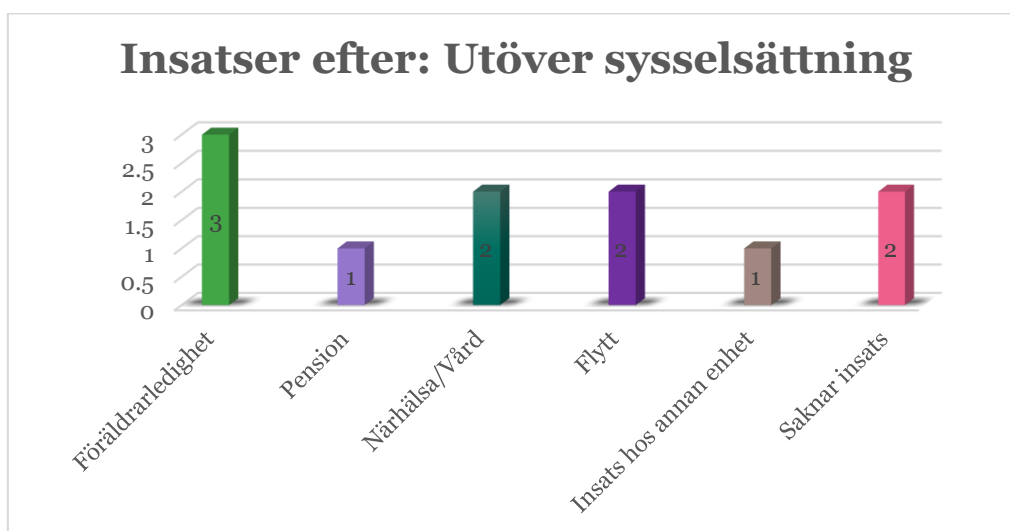
Tabell 1.3

Tabellen nedan visar en stor förändring som egentligen inte är så anmärkningsvärt om man utgår från målgruppens progressionsresa. Vi ser här en ökning av deltagare som går vidare till studier efter projektavslut i stället för jobbspår eller arbete. I början (som beskrivs ovan) såg vi ett mönster när deltagare skrevs ut p.g.a. att ha erbjudits en reguljär anställning eller arbetsmarknadspolitisk insats (anställningsstöd via AF) som grund orsak. Detta vända i slutet av projekttiden då fler blev antagna (återinskrivna) i SFI och kurser hos externa aktörer. Vi ser detta som en positiv effekt eftersom vårterminens kartläggning visade att en stor grupp (15 deltagare) riskerade att inte gå vidare till en insats efter avslutad projektetid. Mycket tack vare VUX förebyggande arbete och samverkan med AME & flyktingmottagningen så bedömdes många av dom som befann sig i riskgruppen att ha tillräckligt med goda förutsättningar att söka/återinskrivas in i SFI. Nu ser vi att talet har sjunkit (2) där AME & Flyktingmottagningen fortsätter arbeta med att bedöma insatser för resterande. Vad som också är positivt att nämna är hur en mindre grupp (5) hade så bra progression i svenska studierna att de blev antagna till GRVUX yrkesutbildningar (butikmedarbetare, frisör, lagerarbetare, undersköterska & måltidsbiträde). Denna grupp är unik då majoriteten är spår 1 elever. Målet i slutändan var att deltagarnas stegförflyttning skulle resultera till studier, arbete eller arbetsmarknadsåtgärder. Vad vi kan dra för slutsats utifrån tabell 1.4 är att majoriteten (49,1%) går vidare till någon form studie/utbildningsinsats som är ett mål vi är glada över.

Tabell 1.4

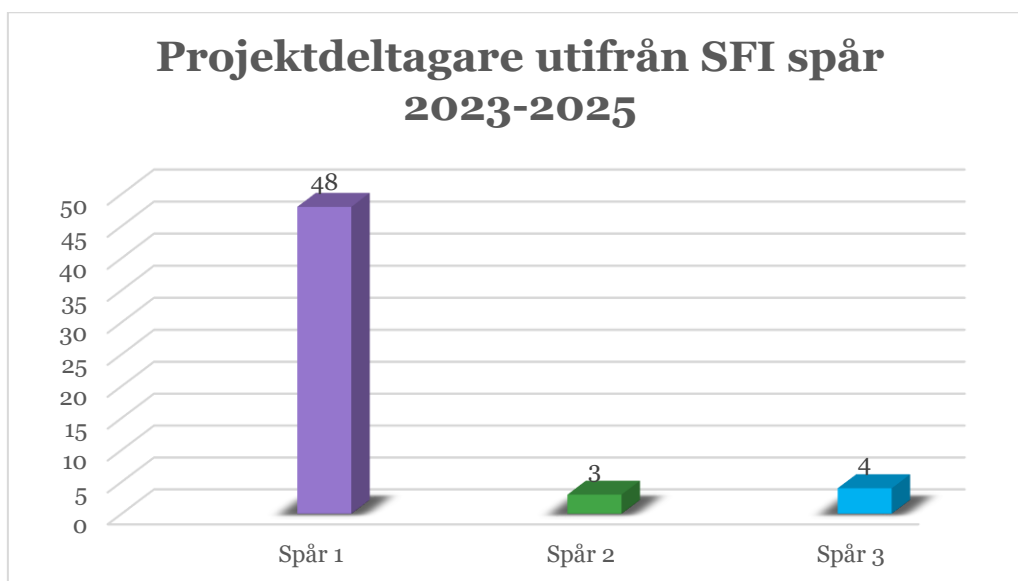
Under projektets gång identifierade vi en grupp deltagare som inte kunde tillgodogöra sig och ta del av projektets målinriktade aktiviteter p.g.a. särskilda hinder. Detta innebär inte att dessa deltagare inte går vidare till en annan insats eller myndighet. Med projektmålen som utgångspunkt kontra individernas sociala- hälsosituationer var det svårt att påverka effekten vi ville uppnå (stegförflyttning). Här insåg vi hur samverkansarbetet hade en stor roll i deltagarens nästa steg i sin resa ut till sysselsättning (samarbetet med annan kommun, myndighet, vården & annan förvaltning). Bland dessa deltagare gick majoriteten ut i föräldrar ledighet (3) medens några flyttade till annan kommun (2) och vissa var i behov av vård (2) p.g.a. hälsan. Denna grupp är den minsta gruppen (11) och utgör bara 20% av den totala. Se nedan tabell 1.5.

Tabell 1.5

I samband med projektansökan och beskrivningen av mål/syfte så var DUA-samverkanskommunerna överens om målgruppen som projektet

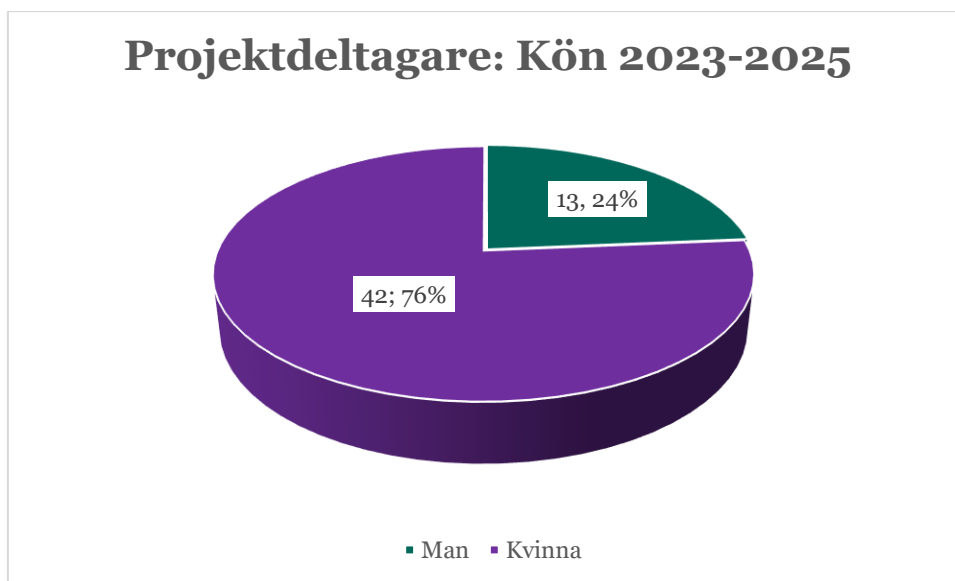
skulle riktas mot. Innan AMIF bestämde att projektets målgrupp skulle vara TLM så såg vi i samtliga kommuner svårigheterna att få nyanlända som står långt ifrån arbetsmarknaden ut i sysselsättning (jobbspår). Utifrån den problemformulering visste vi, både lokalt och samverkansgruppen, att SFI spår 1 elever skulle dominera som grupp i projektet. Och det är ingen överraskning då denna målgrupp har begränsad utbildningsbakgrund, arbetslivserfarenhet och har svårigheter att lära sig språket. I Partille valde vi däremot att även försöka inkludera ukrainare då dom ingick även som målgrupp utöver TLM kravet. Efter att vi beviljades mer medel (ändringsbeskrivning) marknadsförde vi projektet i mässor, rekryteringsträff och på VUX-torget. Det resulterade till att nya projektdeltagare dök upp men inte vad vi förväntades oss från SFI spår 2 & 3. Dessa bestod av en blandning av deltagare från Nordafrika och Mellanöstern. Men stora gruppen utgörs fortfarande av spår 1 elever (87,3%) som alltid har varit originalmålgrupp i linje med vår initiala fokusgrupp. Se nedan tabell 1.6.

Tabell 1.6

Innan våra målinriktade aktiviteter startade intervjuades både män och kvinnor på VUX (TLM:are) kring vilka aktiviteter som de skulle vara intresserade av att delta i som komplement till deras pågående aktiviteter. I dessa intervju/kartläggningstillfällen där vi träffade klasser så överrepresenterade kvinnor redan varje klassgrupp. Så redan där insåg vi att majoriteten av våra framtida deltagare skulle sannolikt bestå av kvinnor (76%). Vad vi la märke till var att kvinnor inom målgruppen (TLM) hade/har ofta ett större behov av insatser för att stärka språket, social inkludering och hälsoaspekter – vilket visas i antalet deltagare i våra

målinriktade aktiviteter som dominerades av kvinnor. Många kvinnor i målgruppen omfattas av även av utbildningsplikt och saknar tillräckliga språkkunskaper. Tabell 1.7 skildrar just den grupp som står långt ifrån arbetsmarknaden och som saknar i högre grad tidigare utbildning eller arbetslivserfarenhet i Sverige. En stor andel av deltagarna som är kvinnor kommer från samarbetet mellan Arbetsmarknadsenheten, Flyktingmottagningen och Ekonomiskt bistånd. Se tabell 1.5 nedan.

Tabell 1.7

Om man tittar organisationsmässigt så har vi även sett goda resultat i olika förbättringsområden som vi från start ville utveckla vidare mellan förvaltningarna. Exempelvis så ser vi en förbättring i samverkan och samsyn mellan förvaltningar (Vuxenutbildningen, Arbetsmarknadsenheten, Flyktingmottagningen). Vad som är viktigt att nämna är skapandet av en gemensam metodik (BIP/SKAPA) som förbättrat kvaliteten i kartläggning, uppföljning och insatsval. En annan målsättning var att ha tydligare rollfördelning i arbetsgruppen (samordnare, remittenter, utförare), vilket gett bättre struktur i deltagarflöden. Vi kunde inte uppnå dessa förändringsmål utan införandet av regelbundna forum, t.ex. ärendeforum, styrgruppsmöten och planeringsdagar, skapade en kontinuerlig utvecklingscykel. En viktig del var att ha fortlöpande **utvärdering och analys av aktiviteter**, vilket gjorde att underpresterande insatser kunde justeras eller avslutas.

Utöver utvärderingar, planeringsdagar och nya samverkansmetoder så handlade det om att göra verkstad av allt för att praktiskt arbeta mot våra projekt mål. Förutom att klargöra tydliga roller så bestämdes det att införa en viktig aspekt av BIP-modellen, alltså att **en handläggare äger hela**

ärendet, för att skapa kontinuitet och förtroende hos deltagaren. Denna modell gav handläggaren en **helhetsbild** av deltagaren som egentligen är grundtanken med projektet (förhållningssättet). Arbets sättet/modellen är en del av arbetsprocesskartan (bilaga 3) som illustrerar vad som händer allt från inskrivning till utskrivning.

Om vi tar en tillbakablick på vår lokala förändringsteori så kan vi konstatera att vårt samarbete med närliggande kommuner via DUA-samverkan har blivit starkare. I samband med det vår har vi även sett effekten av ökad lokala samordning mellan VUX, AME, Flyktingmottagning och Socialtjänst. Detta har också bidragit till tydligare rutiner för inskrivning, remittering/anvisning, uppföljning och avslut (mycket tack vare vår utveckling av processkarta). Arbetsgruppen gjorde ett enormt arbete med skapandet av alla målinriktade aktiviteter, aktiviteter som inte fanns innan projektstarten. Aktiviteter som Svenska Bas, Hälsogruppen, Läxhjälp, Lokal Samhällsorientering och framtida jobbspår inom äldreomsorgen (SÄBO) m.fl.

Beskæftigelses Indikator Projektet – BIP

I Partille kommun har fem handläggare/handledare utbildats inom BIP & SKAPA under projektet. Dessa fem individer har arbetat med att ha BIP-metoden som förhållningssätt och utgångspunkt i mötandet med projektdeltagarna. Dessa inkluderar flyktinghandläggare, projektledare, samordnare och språkstödshandledare. I organisationen inkluderas även metodstödjare, ledningen, SYV:ar, arbetsledare och lärare men dessa personer deltog på föreläsningar och informationstillfällen om BIP som förhållningssätt. Det är viktigt att nämna att Arbetsmarknadsenheten har arbetat med metoden tidigare och var redan mer insatt. Syftet med detta var att alla skulle ha förståelse i vad för metod som används i projektet även om man inte handläggare projektärenden och följer deltagarna progression utifrån SKAPA.

BIP har använts för att genomföra individuella kartläggningar av deltagarnas behov och förutsättningar. Genom den insamlade informationen skapades anpassade handlingsplaner som är en stödjer deltagarna i deras integrations- och etableringsprocess. Deltagarnas progression följdes upp systematiskt för att säkerställa att insatserna hade önskad effekt och för att göra eventuella justeringar. BIP användes också för att främja en gemensam arbetsmetod mellan olika enheter och organisationer.

Som beskrivet ovan har BIP-metoden bidragit till att skapa en noggrann och strukturerad kartläggning av deltagarnas behov, vilket har hjälpt i att

utveckla individuella handlingsplaner. Detta har säkerställt att insatserna är anpassade för att bäst stödja varje deltagares integrations- och etableringsprocess. Genom att alla BIP & SKAPA utbildade medarbetare har använt BIP-metoden har projektet lyckats införa en enhetlig metodik som underlättar samarbete och kommunikation mellan olika delar av organisationen. Det har skapat en samsyn kring vilka behov som ska prioriteras och hur insatserna ska genomföras. Möjligheten att systematiskt följa upp deltagarnas progression har gett insikt om vilka insatser som fungerar och var justeringar kan behövas. Detta har möjliggjort kontinuerliga förbättringar och anpassningar av programmet baserat på mätningar (skattnings data) och deltagarfeedback. En annan viktig aspekt är just deltagarens involvering i sin egen progression och skattning samt dialogen som förs mellan deltagare och handläggare. I dessa kvalitativa samtal lyfts idéer, förslag, tankar och åsikter som är starkt förankrat med deltagarens mål och utveckling

Vissa handläggare har lyft att BIP-frågorna i vissa samtal inte var så givande. Det hände att deltagare generellt skattade sig högt i början och fortsatte göra det genom hela projektiden som kanske indikerade att man inte förstod frågornas innebörd och att självinsikten inte var så bra. En handläggare återkopplade att ”*Det är svårare när personen sätter 5:or på alla livsområden, nästan som att det är en anställningsintervju*”. Vissa frågor uppfattades som abstrakta och för deltagarna som aldrig har arbetat var det svårt att utforska vad för framtida löneönskemål man ville ha. P.g.a. detta så utvecklade vi ett uppföljningsdokument där man gick igenom vilka insatser personen har, vad hen tycker om dem samt om man kan fylla på med fler insatser. I stället för att bekräfta påståenden så (BIP/SKAPA frågeställningarna) kompletterade vi med en ytterligare fråga ”beskriv hur söker du jobb”, som visade sig vara intressant då det framkom en del överraskande svar. Stödbilderna hjälpte till en del men för många är det ju språket som är största hindret från att komma ut i jobb, så utgångspunkten för samtliga samtal handlade om att formulera om och repetera frågorna och använda stödmaterial för att konkretisera frågeställningarna ytterligare. Det tog flera samtal för deltagarna att förstå varför vi ställde dessa frågor, alltså att kartlägga var dom befinner sig i sin etableringsresa mot sysselsättning. När man väl förstod bakgrunden och syftet med frågorna svarade en stor majoritet av deltagarna snabbare och behövde inte repetition.

SKAPA – Skattning Av Progression mot Arbete

Läs avsnitt ovan.

Samverkan

Mycket av projekttiden gick ut på att samarbeta med andra aktörer, både interna och externa. Detta ingick som en del av vårt projektmål, att förbättra samverkansarbetet där vi såg det fanns utveckling för. Om vi först blickar internt så initierades en samordning av Vuxenutbildningen (VUX), Arbetsmarknadsenheten (AME), Flyktingmottagningen och Ekonomisk bistånd inför organisationsförändringen kopplat till projektet. Syftet med detta var att organisera oss (se över projektbudgeten och resursfördelning) genom att samla kompetens kring målgruppens behov. Tanken var även att säkerställa kedja från språk till praktik/arbete och undvika dubbelarbete och förbättra deltagarflöde. För att kunna göra detta kom vi fram till att även vända oss till externa samarbetspartners för att kunna uppnå våra mål. När det handlade om att utveckla nya målinriktade aktiviteter förlitade vi oss på DUA-samverkan, och nya såsom Göteborgs Integrationscentrum, GR (förknippat med digital för fler) och bl.a. VGR. Ärenden som berörde individuella projektdeltagare kring hälsofrågor eller arbetsmarknadspolitiska insatser vände vi oss givetvis till aktörer som Närhälsan/Vårdcentralen och Arbetsförmedlingen. Detta för att bättre stötta deltagarna/arbetssökande i t.ex. hälsoutredningar eller vad för planering AF har för individen. Här fick vi återskapa kontakten igen med AF som genomgick en organisationsförändring. En annan (ny) samarbetsaktör som vi fokuserade på var kommunala arbetsgivare inför jobbspårinsatsen, här ville vi utveckla vidare de spår som vi hade inom service men denna gång rikta det mot äldreomsorgen (Särskilt äldreboende).

Det som var viktigt för att upprätthålla samarbetet var genom samordnade planeringsdagar och kontinuerliga styrgruppsmöten, här ansvarade projektledaren och styrgruppen för att planera och samordna dessa tillfällen (inom ramen för projektbudgeten). Projektet har haft ett tydligt måldokument (förändringsteorin) som utgångspunkt för alla parter. Skapandet av gemensamma rutiner för inskrivning, uppföljning och avslut (t.ex. via BIP/SKAPA) har gett struktur. Veckovisa avstämningsmöten mellan enheter för löpande uppföljning av mål och åtgärder implementerades för att bibehålla kontakten, både internt, DUA-samarbetet och med AF (kontakten saknades i början men förbättrades så att vi kunde ha avstämningsmöte en gång i månaden med en Af-handläggare). Den enda negativa erfarenheten vi hade med Arbetsförmedlingen var att det tog för långt tid att upprätthålla en kontakt igen, det fanns ingen specifik kontaktperson i början p.g.a. arbetsbelastning och organisationsförändringarna. När vi fick väl tag på en kontaktperson saknades kontinuerliga avstämningar och ärendegenomgång. Det var mot

slutet av projektet som samarbetet förbättrades och en grundläggande kommunikationskanal mellan Partille VUX, Flyktingmottagningen och Arbetsförmedlingen fastställdes. Vi kan även nämna att den lokala överenskommelsen (LÖK) är färdig där samarbetskommunerna och Arbetsförmedlingen har skrivit under samverkans rutiner.

Berättelse från deltagare

Deltagaren som vi har valt att berätta mer om har en skyddad identitet, därmed kommer vi kalla personen för Sara och kommer inte visa en bild. Sara var en av dom första deltagarna i projektet och skrevs in i vårterminen 2023. Hon uppfyllde alla kravspecifikationer för att delta i projektet (TLM, står långt ifrån arbetsmarknaden, saknar utbildningsbakgrund, ingen arbetslivserfarenhet, deltar i arbetsmarknadspolitiskt program på Arbetsförmedlingen och är en spår 1 A-B elev). Sara hade tre målsättningar, lära sig det svenska språket, bli självförsörjande och kunna få stanna kvar i Sverige. Då Sara är ensamkommande saknade hon även ett socialt nätverk när hon anlände, speciellt en ingång in i arbetsmarknaden. När hon väl påbörjade sina parallella aktiviteter stötte Sara på ett hinder som skulle påverka henne negativt. Hon klarade inte nationella proven i svenskan och bedömdes ha bristande progression i SFI. Sara kände sig ledsen och frustrerad och hade samtal med sin BIP/SKAPA handläggare om utskrivningen. Hennes mål var fortfarande att lära sig svenska och hon var rädd att ju mer tid det gick utan svenska undervisning så skulle hon glömma språket. Under uppföljningssamtalen med handläggaren fastställdes en ny planering, som skulle eventuellt bidra till stegförflyttning i rätt riktning mot Saras mål. I planeringen skulle Sara börja titta på de målinriktade aktiviteter hon kunde tänkte sig att delta i för att bland annat utveckla sina svenska kunskaper. Då Sara är en motiverad person valde hon att delta 7 av 9 målinriktade aktiviteter i en längre period. En blandning av arbetsmarknadskunskap, svenska, digitalt stöd och praktisk erfarenhet. Det Sara utmärkte sig i var drivet att hitta ett arbete, med tanke på att hon saknar utbildning, arbetslivserfarenhet och har skrivits ut från SFI. Sara använde sig av hennes (nya) nätverk och jobbcoacherna för att söka jobb, utveckla ett CV och personligt brev samt anmälda sig till olika mässor och rekryteringsträffar. I ett senare uppföljningssamtal har Sara med sig ett anställningsavtal på deltidstjänst som lokalvårdare. Hon behöver hjälp att förstå vad det står på kontraktet och vad för skyldigheter hon har. Anställningen är utan något anställningsstöd från Arbetsförmedlingen och företaget är ett väletablerat konsultföretag inom servicebranschen.

Sara lyckades på egenhand (med hjälp av hennes nya kontakter) hitta en provanställning, efter ca 1 år i projektet. Deltidsanställning utökade i

timmar och i samband med det hittade Sara ett annat jobb som hon kombinerar med lokalvårdsanställningen. I uppföljningssamtal berättar Sara *”Jag är väldigt nöjd med mina aktiviteter i projektet, jag mår bra och jobbar nu. Jag vill hitta en heltidstjänst (tillsvidareanställning) då jag inte klarade av SFI. Men jag tycker att min svenska har blivit bättre”*. Sara fortsätter *”Jag får verkligen mycket hjälp (av handläggaren), jag vill inte lämna mina personuppgifter till någon annan så jag kommer till Lärocentrum för att få hjälp.”* Sara är idag en av dom deltagarna som har en reguljär anställning (efter att ha avslutats från projektet) och är mer eller mindre självförsörjande. Om man tittar på hennes progression så är det anmärkningsvärt hur hon lyckades vända på hennes situation från att skrivs ut från SFI till att arbeta nästan heltid och utveckla svenskan på vägen. Mycket är tack vare Saras driv och engagemang men även handläggarens förtroende och stöttning att vägleda och erbjuda insatser så aktiverade Sara i stället för att hon (som många andra) hamnar mellan stolarna.

Erfarenheter och implementering

Vi är fortfarande i ett mellanläge då vi har implementerat tvåfokusområden men har två kvar. Som tidigare beskrivits har vi identifierat vad vi vill fortsätta arbeta med och tydliggjort vad för resurser det krävs men detta kommer att ta tid (en preliminär deadline har beslutats, se gärna bifogad implementeringsplanen i bilaga 1). Efter samtal med arbetsgruppen och ledningen så har diskussionen kommit fram till att finansiering efter projektslut är avgörande. Detta är osäkert just nu och vi tittar på hur personalfördelningen kan se ut och vad för kostnader det kan tillkomma. Det är fyra områden vi har valt att fortsätta att fokusera på och implementera:

- **Drop In-verksamhet.**
- **Vägen ut mot arbete.**
- **Fortsatt utveckla gemensam arbetsmetod.**
- **Fortsätta att upparbeta samarbeten mellan organisationer efter projektet.**

Utav dessa fyra fokusområden så har vi redan implementerat (sedan mars i år) och vidareutvecklat vår Drop In-verksamhet. Målsättningen var att ha ett upparbetat samarbete mellan interna organisationer efter projektiden och effektivisera arbetsrutinerna mellan VUX och

AME/Flyktingmottagningen genom att inkludera flyktinghandläggarna och förhoppningsvis även biståndshandläggarna i Drop In-verksamheten under samma tider. Syftet med detta är just för att kunna möta våra gemensamma (TLM) klienter & elever på en och samma forum för att besvara deras frågor om, arbete, utbildning, ersättning eller annat som är inom ramen för kommunens uppdrag. De lärdomar vi har från projektiden är just misstaget att göra ett dubbelarbete, hänvisa vidare utan att veta om personen har kommit i kontakt med rätt instans (risken att deltagare hamna mellan stolarna) och avsaknad kompetens inom särskilda frågor. Att slå ihop dessa tre verksamheter (VUX, AME FLYKT) i en och samma mötesplats sparar mycket tid och resurser för samtliga enheter och besökarna som söker hjälp.

En av det viktigaste aspekterna vi tar med oss från projektet är just förhållningssättet. Alltså fokus på progressionen, inte bara slutresultat (jobb/studier). Att deltagaren rör sig mot rätt riktning är ett värde i sig – även små steg räknas. Det är viktigt att fortsätta identifiera stegförflyttningar genom kontinuerliga uppföljningar och samtal. Hur vi i praktiken skall fortsätta att arbeta med detta är nästa steg då vi behöver se över organisationen och de möjligheter vi har resursmässigt. Men vi kan med glädje nämna att framgången med ärendeforum har resulterat till att fortsätta vidare efter projektet. I forumet kommer förhållningssättet att leva vidare, även samverka med externa aktörer som Arbetsförmedlingen. Detta är ett fokusområde i vår implementeringsplan (*Fortsätta att upparbeta samarbeten mellan organisationer efter projektet*) och förhoppningsvis kommer det att även bana vägen för gemensamma arbetsrutiner och utvecklingen av fler arbetsgivarekontakter. Vi är väldigt övertygade om att fram till 2026 kommer vi ha en etablerad organisation med samtliga fokusområden i centrum.

Ett medskick ifall liknande organisationer & verksamheter planerar att arbeta med ett projekt som Helhetslyftet –

Tänk långsiktigt redan från start:

Många projekt tappar effekt när finansieringen upphör. Det är avgörande att planera för hur insatser kan integreras i ordinarie verksamhet. Utforma roller och rutiner som kan leva vidare efter projektslut. Säkerställ förankring hos både chefer och politisk ledning tidigt.

Utveckla en stark intern samverkan innan projektets verksamheter kommer i gång:

Effektiv samverkan mellan förvaltningar (t.ex. Vuxenutbildning, Arbetsmarknadsenhet, ekonomiskt bistånd, flyktingmottagning) är avgörande. Tänk på att tydliggöra rollfördelningen mellan vem som gör vad (samordnare, arbetsledare, handläggare, ledningsgrupp o.s.v.). För att få kontinuitet är det viktigt att upprätta gemensamma forum för planering och uppföljning. Arbeta fram en gemensam arbetsmetod (t.ex. BIP/SKAPA) för kartläggning och målsättning i situationer där arbetsgruppen är från olika förvaltningar.

Utgå från deltagarens behov – inte färdiga insatser:

Sätt deltagaren i centrum genom att individen tar del av sin utveckling genom bl.a. självskattning och dialog som grund för insatsval. Viktigt att skapa flexibla och anpassade lågröskliga aktiviteter som är i linje med målgruppens behov. Möjligheten att kombinera olika spår: språk + praktik + vägledning som parallella aktiviteter. Utifrån BIP leder oftast parallella aktiviteter till progression och stegförflyttning.

Prioritera god samverkan med Arbetsförmedlingen:

Många deltagare tillhör grupper som också omfattas av AF:s ansvar. Därför bör man inkludera AF i styrgruppen eller som strategisk part redan från projektstart. Ett sätt vinna tid är att skapa lokala kontaktvägar för samråd vid inskrivning och ärendegenomgång. Klargöra ansvarsområden och prioriterade insatser vid krock mellan program, t.ex. Rusta & Matcha och projektinsatser.

Utrymme för utvärdering, reflektion och analys:

Våga avsluta insatser/aktiviteter som inte fungerar (ger ingen effekt för deltagaren). Här är det viktigt att följ upp regelbundet både kvantitativt (deltagande) och kvalitativt (upplevelse). Dokumentera både framgångar och misstag.

Se målgruppen som mångfacetterad – inte homogen:

Alla tredjelandsmedborgare har inte samma behov. Det är vanligt att TLM kvinnor och män har ofta olika förutsättningar. Vissa kan exempelvis vara högutbildade men med etableringshinder. Det finns TLM:are som har varit i Sverige länge men saknar vägar vidare. I sådana fall är det viktigt att tänka skraddarsytt och inte standard.

Se till att ha relevanta stödfunktioner klara – medarbetare och insatser som för deltagare framåt:

Beroende på projektmålen så är det viktigt att reflektera över hur man operativt kan nå dem. Om språkförbättring är målet så är det viktigt att ha pedagoger i organisationen. Är det vägledning mot studier eller arbete bör man inkludera studie- yrkesvägledare och jobbcoacher/arbetsmarknadshandläggare i teamet o.s.v. Det skall finnas en röd tråd mellan målinriktade aktiviteter man vill skapa och projektmålen samt vilka som är lämpade att driva dessa verksamheter.

Dokument och bilagor

Bilaga 1 – Implementeringsplan.

Bilaga 2 – Statistik slutrapport.

Bilaga 3 – Processkarta.

Referenser

Lägesrapport 2023 (första).

Partille kommun Lägesrapport 2.

Partille kommun Lägesrapport 3.

Partille kommun Lägesrapport 4.

Partille kommun Lägesrapport 5.

Partille kommun Lägesrapport 6.

Partille kommun Lägesrapport 7.